

شرح آثار و احوال
استاد عبدالرحمن شرفکندی (هزار)

شیرین ابراهیمی

۱۳۹۳

سرشناسه	: ابراهیمی، شیرین، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدید آور	: شرح آثار و احوال استاد عبدالرحمن شرفکندی (هزار) / شیرین ابراهیمی
مشخصات نشر	: سنندج: شمیم سنندج، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۲۵۵ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۵۵-۴۰۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: شرفکندی، عبدالرحمن، ۱۳۰۰ - ۱۳۶۹.
موضوع	: شاعران کرد -- ایران -- قرن ۱۴ -- سرگذشته
موضوع	: نویسندگان کرد -- ایران -- قرن ۱۴ -- سرگذشته
رده بندی کنگره	: PIR/۸۱۲۳/۸۲ ص ۱۳۹۱
رده بندی دیویی	: ۲۱/۹۵۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۰۰۸۶۵۴

شرح آثار و احوال استاد عبدالرحمن شرفکندی (هزار)

گردآوری: شیرین ابراهیمی
ویراستاران: شیمیا نعمت‌الهی، فخرالدین نامیدیان
صفحه آرا: سمن (سیران) پرویزی
ناشر: شمیم سنندج
سال و نوبت چاپ: اول/ ۱۳۹۳
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۵۵-۴۰۴
تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

مراکز بخش:

سنندج، خیابان شهدا، پاساژ عزتی، کتاب کانی، +۹۸ ۸۷ ۳۳۱۲۵۲۵۹
پاساژ آیدر، کتاب نیشتمان، +۹۸ ۸۷ ۳۳۱۷۲۱۱۵

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۳
بخش اول: منشأ و تاریخ زبان کردی	۵
فصل اول: منشأ و تاریخ زبان کردی	۷
مرحله‌ی باستان	۸
مرحله‌ی میانه	۱۶
مرحله‌ی نوین	۲۱
فصل دوم: پراکندگی جغرافیایی و ارزش ادبی لهجه‌های زبان کردی	۲۳
دسته‌بندی لهجه‌های زبان کردی	۲۴
فصل سوم: مختصری از تاریخ ادبیات کردی	۳۶
دوره اول: میراث ادبی اهل حق، شامل دوره‌های مختلف متون دینی آنها	۳۷
دوره‌ی دوم: دوره‌ی شعر کلاسیک عروضی و هجایی (قرن دهم - سیزدهم هجری)	۴۸
دوره سوم: (از سالهای بعد از جنگ جهانی اول تا زمان حاضر)	۵۴
فصل چهارم: نقش هزار در جنبش فرهنگی کرد	۵۷
بخش دوم: شرح احوال و زندگی استاد عبدالرحمن شرفکندی (هزار)	۶۱
فصل اول: دوران کودکی	۶۲
فصل دوم: روزهای جوانی، بار دیگر دلدادگی	۶۷
فصل سوم: سال‌های پایانی عمر هزار	۱۴۸

بخش سوم: تقسیم‌بندی آثار هزار ۱۵۹

فصل اول: تقسیم‌بندی کلی آثار هزار ۱۶۰

الف: تألیفات منشور و منظوم هزار ۱۶۱

ب- ترجمه‌های منشور و منظوم او ۱۸۲

سخن آخر ۲۲۳

منابع و مأخذ ۲۲۵

پیوست‌ها ۲۲۸

نام مکانها و کتابها ۲۴۲

واژه‌نامه ۲۴۵

عکس‌ها ۲۴۶

مقدمه:

در میان شاعران، نویسندگان و ادیبان کرد در صد ساله‌ی اخیر، کسانی هستند که همچون خورشید می‌درخشند؛ آثار نغز و پرمحتوایشان گستره‌ی تاریخ کرد را روشنی می‌بخشد. یکی از این ستارگان ثاقب پهنه‌ی فرهنگ و ادب کلاسیک کردی، استاد عبدالرحمن شرفکندی (هزار) است. می‌توان وجود او را یکی از موهبت‌های پروردگار توانا در میان این سرزمین سوخته و ملت تنها و خسته دانست. نقش وی را در به کمال رسانیدن زبان کردی و نیز بیان دردهای اجتماع، هرگز نمی‌توان انکار نمود.

او ۶۹ سال زیست. در طول دوران پر بار ادبی خویش، مجموعه آثاری نغز و ارزشمند پدید آورد. هدف او راهنمایی و خدمت به انسان‌ها، به‌خصوص هم‌زبانانی بود که درد جهل و بی‌خبری و فقر، زبانشان را دوخته بود. او دردهایشان را لمس کرد و با بیان این دردها، با یک واقع بینی کم‌نظیر، ضمن خلق آثار نغز، در تحول و تکامل جنبش فرهنگی ملت کرد، نقش بسزایی ایفا نمود.

او واژه‌ها را به حرکت وامی‌دارد تا زیبایی و لذت بیافریند و گاهی آن را با نگرش و اعتقاد خود می‌آمیزد و گاهی معیارها و باورهای قومی و مردمی خود را لحاظ می‌کند و شکل می‌دهد. آنچه در آثار و اشعارش چشمگیر است، اندیشه و پیام اوست.

اندیشه‌ی او برانگیزاننده‌ی احساس است و حتی می‌تواند تفکر و اندیشه‌اش را در چنان در سنگ جاری سازد که به فریاد درآید.

هزار گرچه نقاش نیست، ولی همانند نقاش به وسیله‌ی خط‌ها، رنگ‌ها و شکل‌ها احساس را انتقال می‌دهد. او با انجام کارهای هنری نامی جاودان برای خود کسب کرده است.

یکی از بهترین راه‌ها برای درک بهتر و عمیق‌تر آثار و شناخت اندیشه‌های یک اندیشمند آن است که تلاش کنیم تا با چگونگی زندگی وی آشنا شویم. این کنجکاوی‌ها از آن جهت ضروری است که افکار و آثار هر فردی تا حدودی برآیند شیوه‌ی معیشت و جایگاه طبقاتی وی می‌باشد که هزار هم مانند خبگان فرهنگی جهان، از این قاعده مستثنی نیست.

در تدوین این کتاب به صورت اجمالی و مختصر زندگی‌نامه‌ی هزار را که ترجمه‌ای مختصر از کتاب «چیشتی مجبور» خود استاد می‌باشد و همچنین مختصری از تمامی آثار نظم و نثر استاد سخن به میان آمده است. با این همه نگارنده هیچ ادعایی در مورد کمال و رسایی نتیجه‌ی کار خود ندارد و برعکس، زحمات خود را خالی از نقص و کمبود نمی‌داند و چشم به راه آن است که فاضلان صاحب‌نظر، نقایص و معایب آن را یادآوری فرمایند.

لازم می‌دانم از تمامی دوستان قلمی و قدمی و یاران دلسوز که مرا در این امر یاری دادند، نهایت سپاس و امتنان خود را ابراز دارم. بی‌شک بدون یاری دوستان، تدوین این کتاب میسر نبود. توفیق همگان را از درگاه ایزد منان خواستارم.